

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการส่งเสริมให้บุคคลเจริญเติบโตและงอกงามทาง กาย อารมณ์ และสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะกระบวนการเฉพาะด้าน เพื่อผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการศึกษาระดับสูงต่อไป การศึกษาในอดีตผู้เรียนจะได้สารสนเทศจากครู อาจารย์และห้องสมุดเท่านั้น แต่ปัจจุบันอันเนื่องด้วยความเจริญและอิทธิพลเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทุกคนสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ง่าย สะดวกสบาย จึงทำให้นักเรียนได้รับสารสนเทศที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในปัจจุบันที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองในทุกสถานที่ ทุกเวลา โดยครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้สอนและผู้แนะนำแหล่งสารสนเทศ จึงทำให้นักเรียนได้รับสารสนเทศที่มีคุณค่าและตรงกับความต้องการของตนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนโดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการในการให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในประชาคมโลกเพราะสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับนานาชาติและได้รับการรับรองวิทยฐานะจากองค์กรประกันคุณภาพการศึกษาจาก WASC (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ, 2542 ; วรรณ ขุนทกิจ, 2553)

เพื่อให้นักเรียนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา มีความรู้ที่เป็นปัจจุบันทันสมัยมากที่สุด และไม่มีปัญหาด้านการศึกษา เมื่อต้องเปลี่ยนสถานที่เรียนไปศึกษาในประเทศอื่นๆหรือโรงเรียนที่อยู่ในความดูแลของ WASC ทั้ง 4,700 แห่งและมีความแตกต่างกันถึง 450 รูปแบบและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และองค์กรประเมินคุณภาพการศึกษาของ WASC สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพจึงได้เขียนหลักสูตรขึ้นใช้เองโดยการนำหลักสูตรหลักที่ใช้สอนในปัจจุบันของทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป ออสเตรเลียและทวีปเอเชีย ทำการเปรียบเทียบกับหลักสูตรปัจจุบันของสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ โดยใช้ผลการสอบ MAP Test (Measures of Academic Progress) ผลการสอบ ISA (International School Assessment) และผลคะแนนการสอบ

ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาประกาศนียบัตรนานาชาติ (IB Diploma Program) ของนักเรียนเป็นตัวชี้วัดคุณภาพหลักสูตรมาพิจารณาเพื่อทราบถึงจุดเด่นและจุดบกพร่องของหลักสูตรที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนนานาชาติระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2550 หมวดที่ 1 ข้อความทั่วไป ข้อ 3; พรทิพย์ รัตนเพชร, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2559)

ดังนั้นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพจึงมีความต้องการสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น วัสดุพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการสนับสนุนการศึกษาและศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้มากขึ้น เพื่อที่จะประสบผลสำเร็จด้านการศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพจึงได้จัดแหล่งสารสนเทศเพื่อให้บริการแก่นักเรียน ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาประจำวิชาและบรรณารักษ์ โดยอาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาช่วยแนะนำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรมด้านการศึกษา โดยบรรณารักษ์จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและสอนความมีจริยธรรมทางวิชาการและบทลงโทษในการโจรกรรมทางวิชาการ แหล่งสารสนเทศสถาบัน ประกอบด้วย ห้องสมุดใหญ่ (Main Library) ห้องสมุดในห้องเรียน (Classroom Library) ห้องสมุดประจำโรงเรียน (Middle School Bookroom or High School Bookroom) และแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ให้บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลของโรงเรียน ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ข่าวสารของโรงเรียน และฐานข้อมูลทางวิชาการเป็นต้น (นฤมล รักษาสุข, 2555, น. 3-20, 3-22 ; คริสโตเฟอร์ เบล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2559)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ทราบว่าสารสนเทศที่จัดให้บริการในสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมด้านการศึกษาของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงสารสนเทศในสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนอย่างแท้จริง

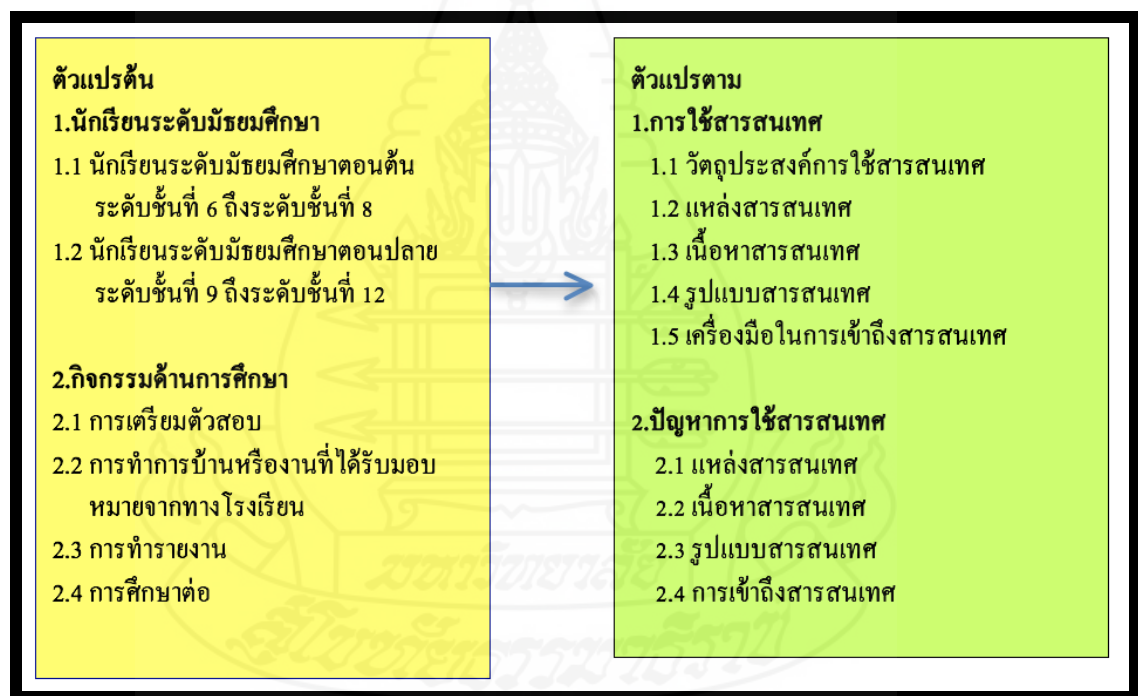
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จำแนกตามระดับชั้นเรียนและกิจกรรมด้านการศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพที่เรียนในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน

4.2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพที่เรียนในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 **นักเรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ** ประกอบด้วยนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,067 คน

5.1.2 **กลุ่มตัวอย่าง** จำนวน 452 คน ใช้ตารางสำเร็จของเครซี มอร์แกน (Krejcie & Morgan) กำหนดให้ลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ดังนั้น

1) จำนวนประชากรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 450 คน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 210 คน

2) จำนวนประชากรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 617 คน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 242 คน

5.1.3 **วิธีการสุ่มตัวอย่าง** ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามระดับชั้นของนักเรียน

5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

1) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับชั้น 6-8

2) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้น 9-12

3) กิจกรรมด้านการศึกษา ได้แก่ การเตรียมตัวสอบ การทำการบ้าน/งานที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน การทำรายงานและการศึกษาต่อ

5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ข้อมูลการใช้สารสนเทศแต่ละประเภทของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ วัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ เนื้อหาสารสนเทศ รูปแบบสารสนเทศ และเครื่องมือในการเข้าถึงสารสนเทศ

2) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ แหล่งสารสนเทศ เนื้อหาสารสนเทศ รูปแบบสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ

5.2.3 ช่วงเวลาในการวิจัย เริ่มทำการวิจัยในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ.2560

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

6.1 ผู้วิจัยทำการวิจัยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ปีการศึกษา 2559/2560

6.2 ผู้วิจัยทำการวิจัยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ระดับชั้น 6 - 12

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 สถานศึกษานานาชาติ หมายถึง โรงเรียนนานาชาติกรุงเทพที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศและจัดทำหลักสูตรขึ้นมาเองและใช้ภาษาต่างประเทศ เป็นสื่อในการเรียน การสอนให้กับนักเรียนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา

7.2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษา หมายถึง นักเรียน 60 เชื้อชาติที่ศึกษาในสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ 2 ระดับชั้น ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษาระหว่างระดับชั้น 6 ถึง ระดับชั้น 8 และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้น 9 ถึงระดับชั้น 12

7.3 สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง ที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ที่บันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ วัสดุสิ่งตีพิมพ์ วัสดุสิ่งไม่ตีพิมพ์ และวัสดุอิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือสารคดี วารสาร หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลต่างๆ เป็นต้น

7.4 แหล่งสารสนเทศ หมายถึง สถานที่ที่เก็บรวบรวมสารสนเทศเพื่อให้บริการแก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาสถานศึกษา เพื่อทำกิจกรรมในด้านการศึกษานักเรียน โดยสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพได้จัดแหล่งสารสนเทศ 3 แหล่งเพื่อให้บริการแก่นักเรียน ได้แก่ แหล่งสารสนเทศสถาบัน แหล่งสารสนเทศบุคคลและแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

7.5 แหล่งสารสนเทศสถาบัน หมายถึง สถานที่ให้บริการสารสนเทศประเภทต่างๆ ในสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ได้แก่ ห้องสมุดใหญ่ ห้องสมุดในห้องเรียน ห้องสมุดประจำโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ห้องสมุดประจำโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

7.6 แหล่งสารสนเทศบุคคล หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษาประจำวิชาที่มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาและบรรณารักษ์ ที่ช่วยแนะนำแหล่งสารสนเทศที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของนักเรียนมากที่สุดและสอนจริยธรรมทางวิชาการให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรมด้านการศึกษาและเป็นผู้มีจริยธรรมทางวิชาการ

7.7 แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การให้บริการระบบเครือข่ายในสถานศึกษานานาชาติ เช่น เว็บไซต์ของสถานศึกษานานาชาติ ที่ให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน ข่าวสารจากโรงเรียน ฐานข้อมูลนักเรียน Power School เป็นฐานข้อมูลนักเรียนที่ให้สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน เช่น ประวัตินักเรียน ตารางเรียน ผลการเรียน เป็นต้น

7.8 การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า หมายถึง การนำสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการทำกิจกรรมด้านการศึกษานักเรียน ได้แก่ การเตรียมตัวสอบ การทำการบ้าน หรือ งานที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน การทำรายงานและการศึกษาต่อ

7.9 ปัญหาการใช้สารสนเทศ หมายถึง อุปสรรค และความไม่สะดวกหรือข้อขัดข้องในการใช้สารสนเทศ เช่น แหล่งสารสนเทศ รูปแบบสารสนเทศ เนื้อหาสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ทราบสภาพการใช้สารสนเทศในกิจกรรมด้านการศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

8.2 ทราบสภาพการใช้สารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์ สื่อทัศนวัสดุ อิเล็กทรอนิกส์ แล้วนำผลการวิจัยเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อไปประกอบการพิจารณาการวางแผนกลยุทธ์ในการจัดการการให้บริการสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง

8.3 ทราบสภาพปัญหาการใช้สารสนเทศแล้วนำผลการวิจัยเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงการให้บริการสารสนเทศ ในจุดที่พบกับอุปสรรคและความไม่สะดวกในการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

